

Metsäntutkimuksen pitkä yhteistyön perinne

Metsäntutkimusta organisoitaessa määriteltiin eri toimijoiden tehtävät, kun 1900-luvun alussa yliopiston korkeimman opetuksen ja siihen liittyvän tieteellisen tutkimuksen rinnalle perustettiin metsätieteellinen koelaitos tekemään käytännön koetoimintaa ja vastaamaan pitkäaikaisten kokeiden ylläpidosta. Kokeita varten valtion metsäomaisuudesta irrotettiin riittävästi alueita tutkimuslaitoksen käyttöön. Yliopistotutkimuksen ja tutkimuslaitostutkimuksen väliseksi yhteistyöelimeksi perustettiin samalla Suomen metsätieteellinen seura.

Valtion metsäomaisuuden hallinta jäi tutkimusmetsiä lukuun ottamatta Metsähallitukselle. Metsiin liittyvää neuvonta- ja yksityisten metsänomistajien elinkeinotoimintaa varten syntyneet yhdistyspohjaiset järjestöt kehittyivät vähitellen lakisääteisiksi neuvonta- ja elinkeinon edistämisyhteisöiksi, joita olivat Keskusmetsälautakunta Tapio eli nykyisin Tapio ja metsälautakunnat, sittemmin metsäkeskukset, joista muodostettiin Suomen Metsäkeskus, sekä metsänhoitoyhdistykset.

Organisaatioiden välinen yhteistyö on perustunut käytännön toimintaan, yhteisiin tilaisuuksiin, tietojen vaihtoon ja osittain laissa määrättyihin toimintoihin. Esimerkiksi Metsäntutkimuslaitoksen lakisääteisiin tehtäviin kuuluivat viranomaistoinnot, jotka ovat tuottaneet tietoa ja palvelua koko elinkeinon ja eri toimijoiden käyttöön. Kaikilla tutkimusta toteuttavilla tahoilla on alusta alkaen ollut yhteistyötä käytännön toimijoiden kanssa. Yhteistyötä on tehty sekä tutkimushankkeissa että esimerkiksi tutkimuspäivissä, joissa tutkimus ja käytäntö ovat kohdanneet.

Tutkimus- ja opetustoiminnassa merkittävä yhteistyön välittäjä on ollut Suomen metsätieteellinen seura, joka on koonnut tiedeyhteisöä yhteen erilaisiin tilaisuuksiin ja tarjonnut julkaisukanavia tutkijoille. Aluksi seuran julkaisut olivat ensisijaisesti yliopistotutkijoiden julkaisuväline ja tutkimuslaitoksella oli omat julkaisunsa, joskin rajat olivat kevyet. Kolmekymmentä vuotta sitten seuran ja tutkimuslaitoksen kiinteä yhteistyö aloitettiin ja tieteelliset sarjat yhdistettiin siten, että seura toimi

sarjojen toisena kotipaikkana ja tutkimuslaitos toisena. Yhteiset sarjat tarjosivat välineen sekä yliopistojen että tutkimuslaitoksen tutkijoille. Julkaisu-uudistuksen tavoitteena oli tuolloin nimenomaan yhteistyön vahvistaminen, mikä oli välttämätöntä pienessä maassa. Ratkaisu antoi myös mahdollisuuden vastata kansainvälistymisen tuomaan kilpailuun.

Yliopistojen ja tutkimuslaitoksen vahva yhteistyö tuotti vuonna 2005 uuden julkaisun, *Dissertationes Forestales*. Sarja on avoin väitöskirjasarja, jonka tavoitteena on koota yhteiseen julkaisusarjaan kaikki Suomessa tehdyt metsäalan väitöskirjat. Sarjaa julkaisee Suomen metsätieteellinen seura ja muina vastuorganisaatioina ovat Metlan seuraaja Luonnonvarakeskus sekä Helsingin ja Itä-Suomen yliopistojen metsälaitokset. Sarjassa on julkaisijaorganisaatioiden tutkijoiden väitösten ohella julkaistu väitöskirjoja ainakin Oulun, Kuopion, Turun ja Tampereen yliopistoista sekä teknisen alan korkeakouluista. Väitöskirjayhteistyö on tärkeää, koska se sitoo eri organisaatioiden toimijoita yhteen ja varsinkin tuo näkyviin uraansa aloittavia, lupaavia tutkijoita. Sarjassa on julkaistu runsaat kaksi sataa väitöskirjaa.

Uudet näkemykset toiminnan järjestämisestä uhkaavat perinteisiä yhteistyön muotoja, ja esimerkiksi Luonnonvarakeskus on lopettamassa julkaisuyhteistyötä. Kaikissa tutkimuksen alan kehittämissuunnitelmissa yhtenä tärkeimmistä asioista tuodaan esille yhteistyön kehittäminen. Biotalousalalla, jonka näkyvimpiä toimijoita äsken muodostettu Luonnonvarakeskus on, metsäalan yhteistyöverkostot ovat olleet vahvoja ja tuottaneet valtakunnalle vuosikymmenten aikana valtavat hyödyt. Siksi on tärkeää, että metsäalan yhteistyön perusteisiin kiinnitetään nyt huomiota ja nähdään niiden merkitys tiedon välittämiseksi ja elinkeinojen menestymiseksi, koska metsäalan yhteistyö edistää laajasti koko biotalouden alaa.

Eeva Korpilahti